

KENTELIOÙ BREZHONEG

War ar Radio

Sizhun VIII

SIZHUN VIII
AN AMZER
KENTEL 1
AR SEC'HOR

K = katell

S = Soaz

- K - Pegen **tomm** eo an amzer er mareoù-mañ Soaz !
- S - Ya, gwir eo Katell.
Skuizh e vez an dud gant an toufor-se !
Ma gwaz **a vez** oc'h ober ur pennad kousket bemdez goude e verenn.
- K - Ha **sec'h e vez** ar gourlañchenn ivez, ma hini kozh **a vez** bremañ oc'h evañ ur banne en ostaleri bemdez goude e labour.
- S - Un digarez bennak **a vez** atav evit mont d'an ti-se !
- K - Krazañ a ra !
Emañ an dour o teverañ war ma dremm !
- S - An dour a lârez !
An dour ya ! Justamant !
Aze an hini emañ ar gudenn !
N'eus ket dour ken !
- K - Siwazh !
Du-mañ, ar puñs a zo aet da hesk, ha n'emaomp nemet e miz Mae !
- S - Soñj 'ta ! Ar sec'hor **spontus**-mañ a zo o ren abaoe tri miz !
- K - Selaou ! Ar saout o vlejal !
Ar paour-keizh loened, emaint o vlejal gant ar sec'hed.
Goulo eo ar poull en-dro sur a-walc'h !
- K - Evit ar peuriñ, n'eo ket gwelloc'h !
Ne **vez** banne glav ebet !
N'eo ket **druz** ar geot er parkeier gant an heol **tomm**-mañ !
- S - Nann, siwazh !
Melen eo ar pradoù evel ar sahara !
Eno **ne vez ket** kalz glav kennebeut !
Hepdale e vo ret d'ar beizanted gwerzhañ o chatal evit prenañ bagadoù kañvaled !
- K - Re wir Soaz !
Ar re-se, d'an nebeutañ, **a vez** aes ober ganto :
Dour **a vez** roet dezho div wech ar miz ha mat pell 'zo !
- S - Ha kalz laezh **a vez** ganto a soñj dit ?
(C'HOARZHADEG)

GERIAOUEG

dremm* , an d. -où <i>visage, face</i>	druz gras, abondant	e vez est (<i>forme d'habitude de bezañ au présent</i>)	abaoe depuis
gourlañchenn* , ar c'h. -où gosier	kaezh (pl. keizh)	blejal blejet beugler	dezho à eux
kudenn* , ar g. -où <i>échec, problème</i>	pauvre, malheureux, misérable	deverañ deveret couler, découler	enni dans elle
sec'hor* , ar s. <i>sécheresse</i>		deverañ deveret couler, découler	eno là (<i>lieu que l'on rappelle</i>)
chatal , ar ch. -où <i>bétail</i>		krazañ krazet déssecher, griller	hepdale bientôt, sans retard
digarez , an d. -ioù <i>excuse</i>		mont (aet) da hesk se larir	justamant justement
kañval , ar c'h. -ed <i>chameau</i>		peuriñ peuret brouter, paître	kennebeut non plus
labour , al l. -ioù <i>travail</i>		ren renet diriger, régner	nebeutañ moins
Mae , miz M. <i>mai</i>			sur a-walc'h sans doute
mare , ar m. -où <i>temps, époque</i>			
poull , ar p. -où <i>mare, flaque</i>			
prad , ar p. -où <i>pré</i>			
sec'hed , ar s. <i>soif</i>			
toufor , an t. <i>temps d'orage, chaleur d'orage</i>			

Ma hini kozh ! *Mon vieux ! (en parlant de son mari - affectif)*
Mat pell 'zo ! *Et puis c'est tout !; c'est bon; ça ira comme ça !*
N'eus ket dour ken ! *Il n'y a plus d'eau !*
Paour keizh loened ! *Pauvres animaux !*
Krazañ a ra ! *Ca chauffe ! (Ca grille).*
D'an nebeutañ. Au moins.

An dour a lârez ! *C'est de l'eau que tu parles !*
Aze an hini 'mañ ar gudenn ! *C'est bien là qu'est le problème !*
Un digarez bennak a vez atav evit mont d'an ti-se !
Il y a toujours une bonne excuse pour aller dans cette maison-là !
Ar re-se 'vez aes ober ganto ! *Ceux-là c'est facile de s'en occuper !*
Kalz laezh a vez ganto a soñj dit ? *Et tu crois qu'ils donnent beaucoup de lait ?*

SIZHUN VIII

KENTEL 2

AR GLAV

M = Ar vamm

Y = Yannig

L = Al lennerez

- M - Da belec'h emañ o vont Yann ?
- Y - Da c'hoari football gant ma mignoned emañ o vont !
- M - Met sell dre ar prenestr 'ta !
 Glav-puilh a ra !
Ne vez ket c'hoariet football dindan ar glav memestra !
- Y - E c'haller disglaviñ dindan porched an iliz e-pad ar barradoù !
- M - Forzh penaos, n'emañ ket o vont er-maez gant ur roched **wenn** hag ur short roufennet !
 Glav a ra pa lâran dit !
- Y - Emañ ma mignoned o c'hortoz, mammig !
- M - Div eur zo e ra glav ha koumoul **du** 'zo en oabl c'hoazh !
 Re **fall** eo an amzer evit mont er-maez hiziv.
- Y - N'eo ket !
- M - Gwisk ur vantell-c'hlav 'ta !
- Y - N'emañ ket o vont da lakaat ar porpant **divalav-se** !
- M - Kemer an disglavier **ruz** neuze.
- Y - Gant ar merc'hed '**vez** disglavieroù !
 Gant ar baotred **ne vez ket** avat !
- M - Ha lak da votoù-kaoutchoù **glas** ivez !
- Y - Re **bounner** eo ar botoù-kaoutchoù da redek !
- M - Koulskoude n'eo ket **gwall blijus** pa **vez gleb** e dreid !
- Y - N'emañ ket o vont da lammat er poulloù dour !
- L - A-benn ar fin e wisk Yannig e votoù-kaoutchoù **glas** hag e vantell-c'hlav **ruz**.
- M - Ma faotr !
 Na pegen **brav** out gant da votoù-kaoutchoù ha da vantell-c'hlav !
- Y - Ya, evit mont da granketa on gwisket **brav** met evit c'hoari football m'en dare !

GERIAOUEG

botez*-kaoutchou , ar v. botoù-k. <i>bottes en caoutchouc</i>	puilh abundant	disglaviñ disglavet <i>abriter,</i> <i>se mettre a l'abri de la pluie</i>	forzh n'importe
illz* , an i. -où <i>église</i>		gwiskañ gwisket <i>habiller,</i> <i>vêtir, revêtir</i>	pa puisque, quand
koumoul , ar c'h. (s. -enn* ar g.) <i>nuage</i>		kranketa kranketaet <i>pêcher des crabes</i>	
lennerez* , al l. -ed lectrice		lammat lammet <i>sauter</i>	
mammig* , ar v. -où <i>maman</i>		roufennañ roufennet <i>plisser, rider, froisser</i>	
mantell-c'hlav* , ar v. mantilli-g. <i>imperméable</i>			
barrad , ar b. -où <i>accès;</i> <i>coup (de vent); averse</i>			
disglavler , an d. -où <i>parapluie</i>			
porched , ar p. -où <i>porche</i>			
porpant , ar p. -où <i>veste</i>			
Ur roched wenn. Une chemise blanche.			
Forzh penaos ! De toute façon ! M'en dare ! Je n'en sais rien ! Ma faotr ! Mon garçon ! Glav a ra ! Il pleut !			
Div eur 'zo e ra glav ! Il y a deux heures qu'il pleut ! Glav a ra pa lâran dit ! Puisque je te dis qu'il pleut ! N'eo ket plijus pa vez gleb e dreid ! Ce n'est pas agréable d'avoir les pieds mouillés !			

SIZHUN VIII KENTEL 3 AR GWALLAMZER

(AN AVEL O C'HWEZHAÑ)

(AR MOR DIROLLET)

(LABOUSED-MOR)

F = Fin

S = Soaz

- F - Ac'hanta Soaz ! O pourmen war an aod emaut ivez !
Amzer **fall** a zo koulskoude !
- S - N'emaon ket o pourmen 'vat !
O c'hortoz Fañch emañ !
Aet eo da besketa gant e vag ar mintin-mañ !
- F - Da besketa eo aet !
Dindan ar gwall amzer **spontus**-mañ ?
Glav bras emañ-hi oc'h ober abaoe kreisteiz !
- S - Ha n'eo ket echu c'hoazh, Fin !
Aze ez eus ur mell barrad o tont warnomp adarre !
- F - Ya, siwazh ! Un devezh **divalav** eo !
Dre chañs, n'eo ket alies **e vez** gwelet ar mor ken dirollet-se er pleg-mor-mañ !
- S - Na ken **kreñv** an avel !
Mantrus eo gwelet ar bagoù gwallgaset er porzh.
Prest int da derriñ o c'herdin.
- F - Ya, houlenn **vras** a zo !
Sell du-hont 'ta !
Emañ ar gwagennoù o lammat dreist ar chaoser !
- S - Arabat deomp tostaat re ouzh ar bord.
Dav eo diwall !
- F - Ya, **dañjerus** eo an tarzhoù pa vez ken **nerzhus** an avel !
- S - N'eo ket awalc'h Fin, un eur zo dija emamp o vale !
Poanius eo mont a-benn d'an avel e-giz-se !
Diskuizhomp un tammig !
- F - E gwasked an tour-tan emamp **brav** !
- S - Ya, **ne vez ket** santet kement ar barradoù !
- F - Amañ emamp er goudor evit gedal fañch !

- S - Emichañs n'emañ ket pell diouzh ar porzh ken !
(KLEVET A REER C'HWITELLEREZ UR VAG ER PELLDER)
- F - Selaou 'ta !
N'eo ket bag Fañch an hini a zo o tont en-dro ?
- S - Eo ! Eo !
Eñ an hini eo !
Degouezhet eo dibistig d'ar ger, a-benn ar fin !

GERIAOUEG

chañs* , ar ch. -où <i>chance</i>	dañjerus	bale baleet	ac'hanta <i>hé bien</i>
chaoser* , ar ch. -ioù <i>digue, barrage</i>	dangereux	promener, marcher	alies <i>souvent</i>
gwagenn* , ar w. -où <i>vague</i>	dibistig	dirollañ dirollet	emichañs <i>j'espère</i>
houl , an h. (s -enn* an h.) <i>flots, vague, houle</i>	sain et sauf	(se) déchaîner	ken si
kordenn* , ar g. kerdin <i>corde</i>	kreñv solide, fort	diskuizhañ diskuizhet (se) reposer	warnomp <i>sur nous</i>
aod , an a. -où <i>rivage, côte</i>	mantrus navrant, accablant	dont (deuet) en-dro revenir	
barrad , ar b. -où <i>accès,</i> <i>coup (de vent), averse,</i> <i>crise (maladie)</i>	nerzhus fort, vigoureux	gedal gedet <i>guetter,</i> <i>attendre, épier</i>	
bord , ar b. -où <i>bord</i>	poanius pénible	gwallgas gwallgaset <i>malmener, maltraiter</i>	
goudor , ar g. -où <i>abri</i>		mont (aet) a-benn (da) <i>aller tout droit (vers)</i>	
gwasked , ar g. -où <i>abri</i>		ober (graet) glav <i>pleuvoir</i>	
mell , ar m. -où <i>(devant un</i> <i>nom) grand, énorme</i>		santout santet <i>sentir</i>	
mintin , ar m. -où <i>matin</i>		terriñ torret <i>casser</i>	
pleg-mor , ar p. <i>baie, golfe</i>			
tarzh , an t. -où <i>vague,</i> <i>lame (quand elle éclate)</i>			

Aet eo da besketa ! *Il est parti pêcher !*
Prest int da derrañ o c'herdin. *Leurs cordes sont sur le point de se rompre.*
Glav bras emañ-hi oc'h ober. *Il pleut averse.*
E gwasked an tour-tan emamp brav ! *Le phare nous protège bien (du vent) !*
Degouezhet eo dibistig d'ar gêr ! *Il est rentré sain et sauf à la maison !*

Mont a-benn an avel. *Aller contre le vent.*
Ar gwall amzer. *Le mauvais temps.*
Ur mell barrad. *Un sacré grain.*
War an aod. *Sur la côte.*
Dav eo diwall ! *Il faut faire attention !*
Dre chañs ! *Par chance !*

SIZHUN VIII

KENTEL 4

AR METEO WAR R.B.I

A = An animalourez
Y-B = Yann-Ber

A - Demat deoc'h-holl ma selaouerien ger !

Eizh eur rik eo.
Poent eo teurel ur sell war an amzer emañ-hi o vont d'ober deomp hiziv !

Brav eo bet an amzer e-pad un nebeut devezhioù ha gwelet eo bet an heol alies;

Siwazh !
Ne vez ket pell an amzer o cheñch en hor bro !

Ha setu **teñval** an oabl en-dro, abalamour d'ar c'houmoul **stank** a zo a-us d'hor penn abaoe dec'h 'ta noz.

Kouezhet eo ar barradoù glav kentañ war aodoù Penn ar Bed war-dro seizh eur ar mintin-mañ.

Emañ an avel o c'hwezhañ diouzh ar c'hornog, gant un nerzh nav, dek war skeul Beaufort.

Yann-Ber eus Lambaol a zo just a-walc'h e penn an orjalenn;
Penaos eo an amzer ar mintin-mañ en Eusa, Yann-Ber ?

Y-B - C'hwezhañ a ra, c'hwezhañ a ra, **rust** eo ar mor ha bremañ e ra glav met ni ne spontomp ket gant ken nebeut a dra !

A - Mersi bras Yann-Ber !
Klour eo an amzer memestra : nav derez e Brest, unnek e Kemper, dek en Orient ha nav e Sant-Brieg.

Rust-tre eo ar mor, gant un houlenn c'hwec'h metrad e lec'hioù zo evel en-dro da enez Eusa da skouer.

Setu aze ar c'heloù diwezhañ a zo deuet deomp eus Gwipavaz evit an devezh hiziv ! Tennit ho mantilli-glav, ho tisglavieroù hag ho potoù-kaoutchoù er-maez eus an armel eta.

Dibenn-sizhun laouen deoc'h-holl memestra, setu echu gant keleier ar mintin war R.B.I.

Kenavo, a-benn lenoz da seizh eur hanter evit ar c'heleier e brezhoneg !

GERIAOUEG

animatourez* , an a. -ed <i>animatrice</i>	klouar <i>tiède</i>	bet participe passé de bezañ <i>été</i>	abalamour (da) <i>à cause (de)</i>
orjalenn* , an o. -où <i>fil (de métal)</i>	rik <i>exact, juste,</i> <i>précis</i>	c'hwezhañ c'hwezhet <i>souffler</i>	abaoe <i>depuis</i>
skouer* , ar s. -ioù <i>exemple</i>	rust <i>rude, agité</i> <i>(la mer)</i>	spontañ <i>spontet</i> <i>effrayer</i>	dec'h hier dec'h 'ta noz <i>hier soir</i>
brezhoneg , ar b. -où <i>langue bretonne</i>	stank <i>épais, dense</i>	teurel <i>taolet jeter</i>	en-dro da <i>autour de</i>
derez , an d. -ioù <i>degré</i>	teñval <i>sombre,</i> <i>obscur</i>		fenoz <i>ce soir</i>
dbenn-sizhun , an d. -où-s. <i>week-end</i>	An Oriant <i>Lorient</i>		hor <i>notre, nos</i>
keleler , ar c'h. <i>informations,</i> <i>nouvelles</i>	Eusa <i>Ouessant</i>		nebeut <i>peu</i>
keloù , ar c'h. <i>nouvelle</i>	Gwipavaz <i>Guipavas</i>		nebeut a dra <i>peu de chose</i>
kornog , ar c'h. <i>occident,</i> <i>ouest</i>	Lambaol <i>Lampaul</i>		pell <i>longtemps</i>
metrad , ar m. -où <i>longueur d'un mètre</i>	Penn Ar Bed		war-dro <i>environ</i>
nerzh , an n. -ioù/-où <i>force</i>	Finistère		
sell , ar s. -où <i>regard</i>	Sant-Brieg <i>Saint-Brieuc</i>		

A-benn fenoz ! A ce soir !

Dibenn-sizhun laouen deoc'h ! Bon week-end !

Chwezhañ a ra ! Ca souffle !

Rust eo ar mor. La mer est agitée.

Teurel ur sell. Jeter un oeil.

Brav eo bet an amzer. On a eu du beau temps.

Gwelet eo bet an heol alles. On a vu le soleil souvent.

C'hwezhañ dlouzh ar c'hornog. Souffler d'ouest.

Da skouer. Par exemple.

Yann-Ber a zo e penn an orjalenn. Yann-Ber est au bout du fil.

Ne spontomp ket gant ken nebeut a dra ! On ne s'effraie pas pour si peu !

Ne vez ket pell an amzer o cheñch en hor bro !

Dans notre pays, le temps change vite.

Tennit ho mantilli-glav ho tliglavieroù hag ho potoù-kaoutchoù er-maez eus an armel !

Sortez vos imperméables, vos parapluies et vos bottes de caoutchouc de l'armoire !

Rust-tre eo ar mor, gant un houlenn c'hwec'h metrad e lec'hioù zo evel en-dro da enez Eusa da skouer.

La mer est très agitée avec des trous de six mètres à certains endroits comme autour de l'île d'Ouessant par exemple.

Poent eo teurel ur sell war an amzer emañ-hi o vont d'ober deomp hiziv !

Il est temps de jeter un oeil sur le temps qu'il va faire aujourd'hui !

SIZHUN VIII KENTEL 5 AR GANEVEDENN

K = Konogan

M = Maela

- M - Pemp eur eo Konogan.
Deomp d'ober un dro-vale !
- K - Gant ar glav a ra bremañ !
Drochig !
- M - Ne vern !
Emañ an heol o vont da ziskoachañ e lagad a-barzh pell.
- K - Emañ ar wirionez ganit, n'eus netra ken **yac'hus** ha lakaat e gorf da labourat un dister **bihan**.
- M - Hop, aet omp kuit !
- K - Maela !
Sell 'ta ur ganevedenn !
Na kaer eo gant he holl livioù !
- M - Ya, **brav** eston eo.
Ur bam d'an daoulagad !
Met n'eo ket feson amzer **gaer** evit warc'hoazh rak, lavaret e vez :
"Kanevedenn diouzh an noz, glav pe avel antronoz" !
- K - Meur a dra all a **vez** lavaret diwar-benn an amzer evel :
"Kelc'h a-dost glav a-bell, kelc'h a-bell glav a-dost" !
- M - A-dost da betra Konogan ?
- K - A-dost d'al loar, d'al loargann, kelc'hioù a **vez** neuze tro-dro peurvuiañ.
- M - Unan all diwar-benn al loar, dres.
"Rev **gwenn** war ar c'hresk, amzer **gaer** ha **fresk**" !
- K - Gant ar yenijenn emañ ?
Setu unan ouzhpenn :
"Frim er bloaz **kozh**, avaloù leizh ar foz" !
- M - Petra eo ar bloaz **kozh** ?
- K - Penn diwezhañ ar bloaz.
- M - Ha **gwir** bater eo an holl gaozioù-se d'az meno ?
- K - N'int ket bepred, evel-just, met n'int ket **gwashoc'h** evit ar pezh a daol deomp paotred ar meteo a-wechoù.
- M - Pa **vez** glav war an tele '**vez brav** e Bro-Gerne !
(C'HOARZHADEG)

GERIAOUEG

feson*, ar f. -ioù *façon, manière, apparence*

foz*, ar f. ioù/fezier *fosse, fossé*

kanevedenn*, ar g. -où *arc-en-ciel*

kaoz*, ar g. -ioù *conversation; (pl.) racontars*

loargann*, al l. *pleine lune, clair de lune*

pater*, ar b. -où *pater, paternôte*

tro-vale*, an d. -ioù-b. *promenade*

yenljenn*, ar y. *froid*

bam, ar b. -où, *surprise, étonnement*

frim, ar f. *givre, verglas*

kelc'h, ar c'h. -ioù *cercle*

kresk, ar c'h. -où *croissance, augmentation, croissant (de lune);*

premier quartier de lune

lagad, al l. -où *(d. daoulagad an d.) oeil*

liv, al l. -ioù *couleur*

meno, ar m. *avis*

rev, ar r. -ejer *gel, gelée*

dister sans valeur, sans importance

eston étonnant

yac'hus salubre, sain

Bro-Gerne
Cornouaille

A-barzh pell. Sous peu.

Amzer gaer. Du très beau temps.

Aet omp kuit ! On est parti ! On y va !

A-dost da betra ? Près de quoi ?

D'az meno. A ton avis.

Penn diwezhañ ar bloaz.

La fin de l'année.

Ha gwir bater eo ?

C'est à prendre au pied de la lettre ?

diskoachañ
diskoachet *découvrir, faire apparaître*

ne vern n'importe, peu importe

a-bell de loin
antronoz

le lendemain

ar pezh

ce qui, ce que

a-wechoù

quelquefois

bebred

toujours

d'az

à ton, à ta, à tes

diwar-benn

au sujet de,

à propos de

dres justement,

précisément

gwashoc'h pire

leizh plein

meur a maint,

plus d'un

peurvuiañ

le plus souvent

N'eus netra ken yac'hus ha lakaat e gorf da labourat un distrer bihan !

Il n'y a rien de plus sain que de faire travailler un peu son corps !

Meur a dra all a vez lavaret diwar-benn an amzer !

On raconte plus d'une chose sur le temps qu'il fait !

Gwir bater eo an holl gaoziou-se d'az meno ?

Et tu crois que tout ce que l'on dit est vrai ?

N'int ket gwashoc'h evit ar pezh a daol deomp paotred ar meteo !

Ca ne peut pas être pire que ce que racontent les gars de la météo !

Frim er bloaz kozh, avaloù leizh ar foz !

Verglas en fin d'année, pommes pleines le fossé !

Kelc'h a-dost glav a-bell, kelc'h a-bell glav a-dost !

Cercle proche (autour de la lune) pluie éloignée, cercle éloigné pluie proche !

Kanevedenn dlouzh an noz, glav pe avel antronoz !

Arc-en-ciel en soirée, pluie ou vent le lendemain !

Pa vez glav war an tele 'vez brav e Bro-Gerne !

Quand ils nous prédisent de la pluie à la télé il fait beau en Cornouaille !

SIZHUN VIII

KENTEL 1.2.3.4.5

YEZHADUR/GRAMMAIRE

1 - BEZAÑ/ETRE - AR STUMM BOAZ/LA FORME D'HABITUDE - PRESENT

Le verbe être a une forme fréquentative "vez" que l'on emploie pour exprimer l'habitude, la durée, la répétition, la continuité...

Ex : **Skuizh 'vez an dud gant an toufor-se !**

Les gens sont fatigués avec cette chaleur étouffante.

Er sahara ne vez ket kalz glav kennebeut.

Au Sahara il ne pleut pas beaucoup non plus.

Gant ar merc'hed 'vez disglavieroù, gant ar baotred ne vez ket.

C'est les filles qui se servent de parapluies, pas les garçons.

N'eo ket plijus pa vez gleb e dreid.

Ce n'est pas agréable quand on a les pieds mouillés.

E gwasked an tour-tan ne vez ket santet kement ar barradoù !

A l'abri du phare, on sent moins les coups de vent.

Ne vez ket pell an amzer o cheñch en hor bro !

Le temps est changeant dans notre pays !

La forme "vez" se rencontre chaque fois que le verbe a un complément de fréquence.

Ex : **Ma hini kozh a vez oc'h evañ ur banne bemdez goude e labour.**

Mon bonhomme va boire un coup après son travail tous les jours.

Un digarez bennak a vez atav evit mont d'an ti-se.

Il y a toujours une bonne excuse pour aller dans cette maison-là.

Dour a vez roet dezho div wech ar miz.

On leur donne de l'eau deux fois par mois.

N'eo ket alies 'vez gwelet ar mor ken dirollet.

Ce n'est pas souvent qu'on peut voir la mer si déchainée.

Lavaret 'vez.

On dit (On a coutume de dire).

De même, lorsque la conjonction **pa** (quand) exprime une idée d'habitude, on emploie la forme "vez".

Ex : **Dañjerus eo an tarzoù pa vez ken nerzhus ar mor !**

Les vagues sont dangereuses quand la mer est si agitée.

N'eo ket plijus pa vez gleb e dreid !

Ce n'est pas agréable quand on a les pieds mouillés !

Pa vez glav war an tele, vez brav e Bro-Gerne !

Quand ils nous prédisent de la pluie à la télé, il fait beau en Cornouaille !

2 - KEMMADURIOU AN ANV-GWAN/LES MUTATIONS DE L'ADJECTIF

Les adjectifs suivent les règles de mutations des noms qu'ils qualifient.

Ainsi il se produit une mutation de la première lettre des qualificatifs lorsque ceux-ci suivent un nom féminin singulier.

Ex : **Amzer gaer** (du beau temps) de **Kaer** (beau)
Ur roched wenn (une chemise blanche) de **Gwenn** (blanc)
Un houlenn vras (une grande vague) de **Bras** (grand)
Ur soubenn domm (une soupe chaude) de **Tomm** (chaud)
Ur gentel blijus (une leçon agréable) de **Plijus** (agréable)
Ur roched voan (une chemise légère) de **Moan** (mince, menu)
Ur vantell-c'hlav (un imperméable) de **Glav** (pluie)

C'est la série de mutations par adoucissement que nous connaissons déjà :

<u>K</u>	<u>I</u>	<u>P</u>	
G	D	B	
<u>G</u> (GW)	<u>D</u>	<u>B</u>	<u>M</u>
C'H (W)	Z	V	V

Attention, seuls les noms se terminant par une voyelle ou les consonnes L, M, N, R et V provoquent toutes les mutations de la série "Amzer gaer"

Après un nom terminant par une autre consonne que L, M, N, R et V nous n'aurons que les mutations :

<u>G</u> (GW)	<u>D</u>	<u>B</u>	<u>M</u>
C'H (W)	Z	V	V

Ex : **Ur roched kaer**. Une belle chemise. Pas de mutation de l'adjectif.

3 - AR C'HEMMADURIOU DRE GALETAAT GOUDE "HO" LES MUTATIONS PAR RENFORCEMENT APRES "HO"

Le mot "Ho" (vos, votre) provoque des mutations par renforcement.

Ex : **Botoù-kaoutchoù** ---> **Ho** potoù-kaoutchoù (vos bottes de caoutchouc)
Disglavieroù ---> **Ho** tisglavieroù (vos parapluies)

Voici la liste des consonnes concernées par cette série de mutation :

<u>G</u> (GW)	<u>D</u>	<u>B</u>
K (KW)	T	P

(*) La mutation D/Z est facultative.